

Samenvatting Migratieradar T3

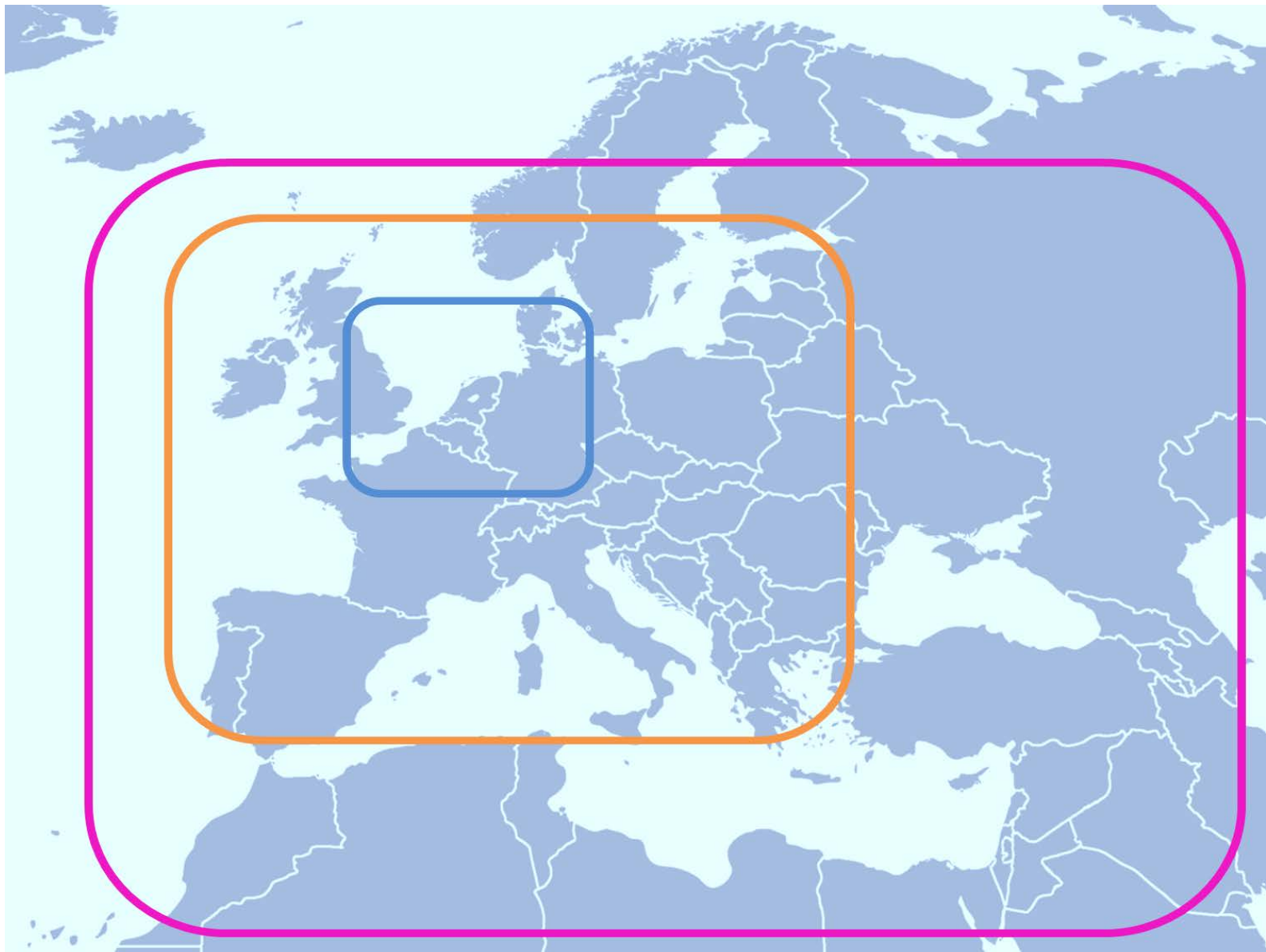
Ontwikkeling en verwachting van
asiel gerelateerde migratie

Koninklijke Marechaussee

Immigratie- en Naturalisatiedienst
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Colofon

Titel	Samenvatting Migratieradar. Ontwikkeling en verwachting van asiel gerelateerde migratie september - december 2020.
Inhoud	De samenvatting migratieradar is een analyseproduct, waarin het monitoren van asiel gerelateerde migratie naar Nederland centraal staat. De gegevens uit het betreffende tertaal zijn aangevuld, ter vergelijking, met gegevens uit voorgaande maanden en uit dezelfde periode van een jaar eerder. Daarnaast wordt informatie gegeven over ontwikkelingen in landen van herkomst in het betreffende tertaal en beleidsontwikkelingen in Nederland en Europa. De Migratieradar voorziet de vreemdelingenketen van een analyse ter ondersteuning van beleid en uitvoering.
Rapportage	De samenvatting migratieradar is gebaseerd op data uit diverse databases (IND METis, IOM, UNHCR), mediaberichten, openbare Frontex gegevens, en openbare landeninformatie van IND/TOELT. De samenvatting migratieradar wordt eens per tertaal uitgebracht.
Samenwerking	De Migratieradar is een analyseproduct van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (SUA/O&A en DV/TOELT) en is tot stand gekomen door samenwerking met de Koninklijke Marechaussee (KMar), het Ministerie van Justitie en Veiligheid (J&V/DGM), Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V), Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA), Politie en het ministerie van Buitenlandse Zaken (BZ). IND SUA Onderzoek & Analyse Ministerie van Justitie en Veiligheid Immigratie- en Naturalisatiedienst Rijnstraat 8 2515 XP Den Haag Postbus 16275 2500 BG Den Haag

Inhoud

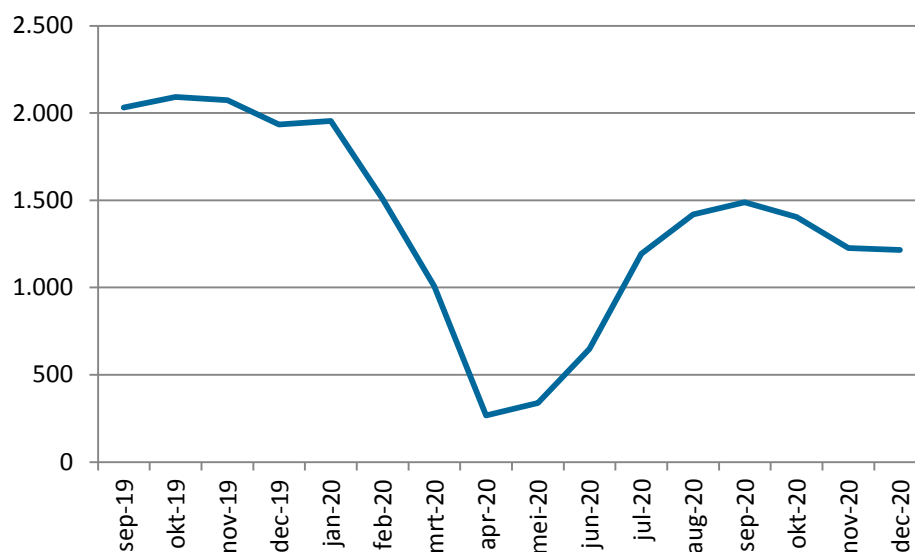
1	ASIELAANVRAGEN	4
1.1	EERSTE ASIELAANVRAGEN IN NEDERLAND.....	4
1.1.1	<i>Asielaanvragen van personen afkomstig uit “veilige landen van herkomst”</i>	<i>6</i>
1.1.2	<i>Asielaanvragen van personen van visumvrije landen</i>	<i>6</i>
1.1.3	<i>Asielaanvragen van alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV’ers).....</i>	<i>7</i>
1.2	JAAROVERZICHT 2020	9
2	UITGELICHTE HERKOMSTLANDEN.....	10
2.1	AFGHANISTAN	10
2.2	ERITREA	10
2.3	MAROKKO	10
2.4	NIGERIA	10
2.5	RUSLAND.....	11
3	OVERZICHT ROUTES EN ONTWIKKELINGEN	11
3.1	ROUTES NAAR DE EU	11
3.2	BELANGRIJKE SOCIAAL-POLITIEKE ONTWIKKELINGEN IN DE REGIO’S	11
3.2.1	<i>Midden-Oosten</i>	<i>12</i>
3.2.2	<i>Afrika.....</i>	<i>17</i>
3.2.3	<i>Azië – Afghanistan</i>	<i>21</i>
3.2.4	<i>Europa – Rusland</i>	<i>21</i>
4	(BELEIDS-)ONTWIKKELINGEN.....	23
4.1	EUROPESE EN INTERNATIONALE (BELEIDS-)ONTWIKKELINGEN	23
4.2	(BELEIDS)ONTWIKKELINGEN IN NEDERLAND.....	24

1 Asielaanvragen

1.1 Eerste asielaanvragen in Nederland

In het derde tertaal van 2020 zijn er 5.336 eerste asielaanvragen ingediend in Nederland. Dit is een afname in vergelijking met dezelfde periode vorig jaar (-2.795, -34%), maar een toename in vergelijking met het tweede tertaal (+1.736, +48%). In figuur 1.1 wordt de instroom weergegeven. Er is te zien dat de instroom sinds juni weer toenam en in het najaar stabiliseerde rond de 1.300 per maand. De schommelingen over het jaar hebben te maken met de wisselende Corona-maatregelen.

Figuur 1.1 Verloop van het aantal eerste asielaanvragen in Nederland

Bron: METIS Factboards, geraadpleegd op 5 januari 2021¹.

De meeste asielaanvragen werden ingediend door **Syriërs** (1.737). Dit is vergelijkbaar met dezelfde periode in het voorgaande jaar (+0.4%), maar een toename in vergelijking met het voorgaande tertaal (+55%). Op de tweede plaats staan de **Algerijnen** (475). Ook bij deze groep is sprake van een stabiel beeld ten opzichte van het voorgaande jaar (-2%) en een toename in vergelijking met het voorgaande tertaal (122%). De **Turken** staan op een derde plaats (373), waarbij de cijfers ten opzichte van zowel het voorgaande jaar (-4%) als het voorgaande tertaal (+4%) vergelijkbaar zijn.

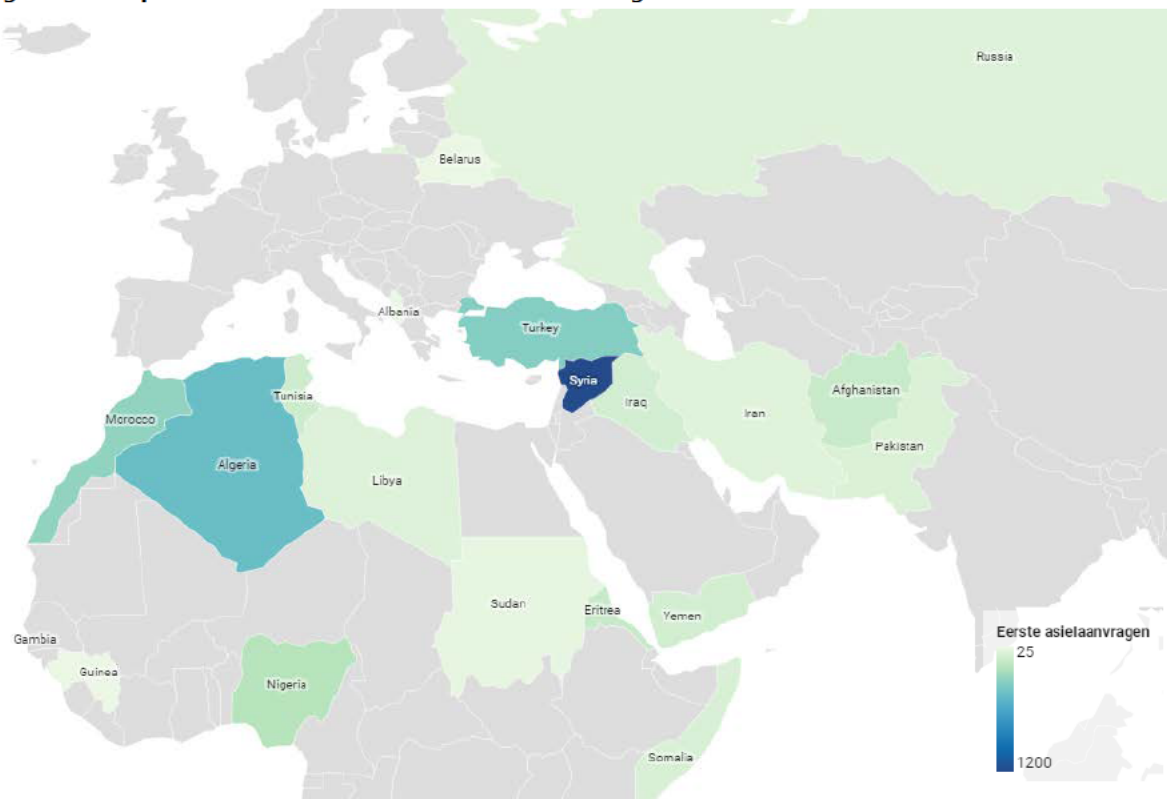
Het aantal aanvragen van **Marokkanen** in het derde tertaal (335) is op hetzelfde niveau als dezelfde periode vorig jaar (+3%), maar toegenomen in vergelijking met het voorgaande tertaal (+68%). Het aantal aanvragen van **Nigerianen** in het derde tertaal (215) laat een sterke afname zien in vergelijking met vorig jaar in dezelfde periode (-60%), maar een toename in vergelijking met het voorgaande tertaal (+19%). Het aantal aanvragen van **Eritreeërs** (160) is ook afgenomen ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar (-11%), maar is toegenomen in vergelijking met het voorgaande tertaal (+55%). Ook het aantal asielzoekers uit **Rusland** (84) is afgenomen in vergelijking met het voorgaande jaar (-32%), maar sterk toegenomen in vergelijking met het voorgaande tertaal (+163%).

De vier grootste nationaliteiten (**Syriërs**, **Algerijnen**, **Turken** en **Marokkanen**) laten in het derde tertaal hetzelfde beeld zien als vorig jaar in dezelfde periode. De afname is vooral toe te schrijven aan het afgenomen aantal eerste asielaanvragen van **Nigerianen**, **Iraniërs** en Moldaviërs. In

¹ Zie voor een volledig overzicht van aantallen eerste asielaanvragen per nationaliteit het maandelijks rapport Asylum trends: [https://ind.nl/en/Documents/AT_december_2020_\(Hoofdrapport\).pdf](https://ind.nl/en/Documents/AT_december_2020_(Hoofdrapport).pdf)

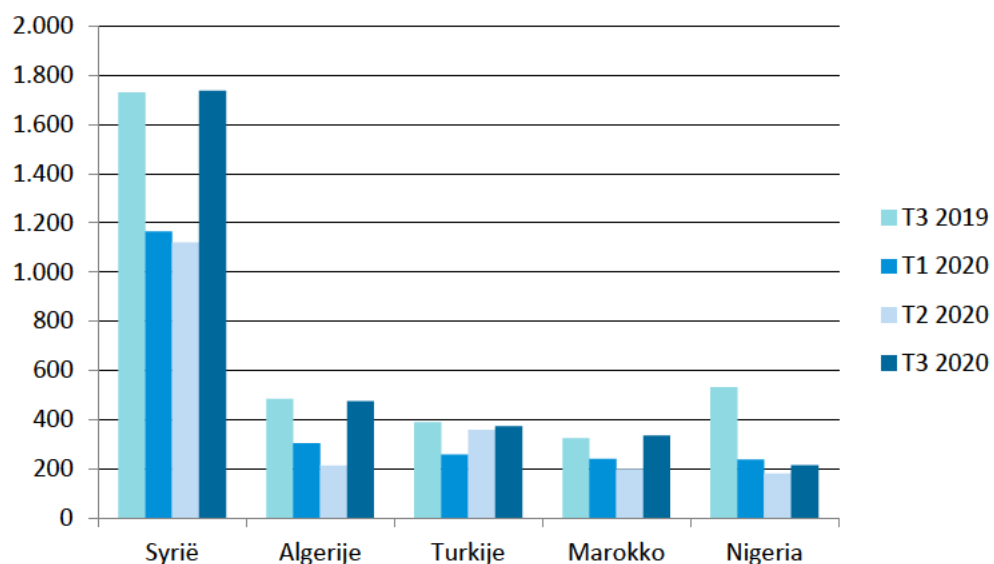
mindere mate is de afname toe te schrijven aan het afgenomen aantal eerste asielaanvragen van Gambianen, Noord-Macedoniërs, Serviërs, Oekraïners, *Azerbeidzjanen*, Ugandezen en Chinezen.

Figuur 1.2 Top 20 nationaliteiten die een asielaanvraag deden in T3 2020

Bron: METIS Factboards, geraadpleegd op 5 januari 2021. Top 20 is gebaseerd op de top 20 in het derde tertaal. Figuur gemaakt op datawrapper.de

Figuur 1.3 Ontwikkeling van het aantal eerste asielaanvragen van de top 5 nationaliteiten

Bron: METIS Factboards, geraadpleegd op 5 januari 2021. Top 5 is gebaseerd op de top 5 in het derde tertaal

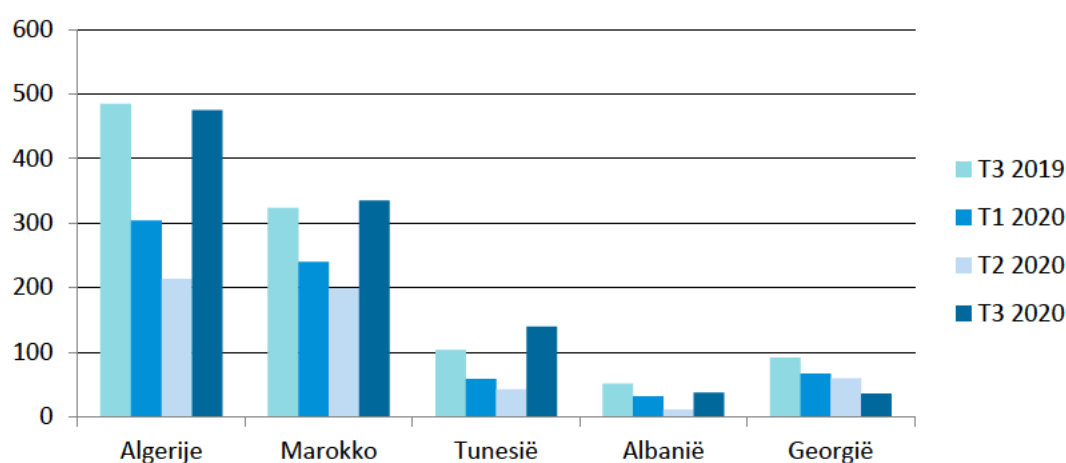
Bijna driekwart (73,2%) van de eerste asielaanvragers is man. De meeste asielaanvragers zijn tussen de 20 en 40 jaar oud. Ruim 5% van de eerste asielaanvragers was een AMV'er. De meerderheid hiervan (82%) waren jongens. Ongeveer een vijfde van de eerste asielaanvragers

was een niet-alleenstaande minderjarige, wat betekent dat hij/zij is ingereisd met zijn/haar familie die voogdij over hem/haar heeft.

1.1.1 Asielaanvragen van personen afkomstig uit “veilige landen van herkomst”

In totaal was 22% (1.172) van de eerste asielaanvragen afkomstig van asielzoekers uit landen geplaatst op de lijst veilige landen van herkomst. Dit is een toename in vergelijking met vorig tertaal (+88%), maar een afname in vergelijking met vorig jaar in dezelfde periode (-19%). In het derde tertaal van 2020 waren twee van de vijf grootste groepen asielzoekers afkomstig uit landen geplaatst op de lijst veilige landen van herkomst, te weten *Algerijnen* en *Marokkanen*. Het aantal aanvragen van Tunesiërs is (sterk) toegenomen in vergelijking met het voorgaande tertaal (+97, +226%) en in vergelijking met het voorgaande jaar in dezelfde periode (+36, +35%). Het absolute aantal Tunesiërs is echter nog wel relatief laag.

Figuur 1.4 Ontwikkeling van het aantal eerste asielaanvragen van de top 5 nationaliteiten afkomstig uit veilige landen van herkomst²

Bron: METIS Factboards, geraadpleegd op 5 januari 2021. Top 5 is gebaseerd op de top 5 in het derde tertaal

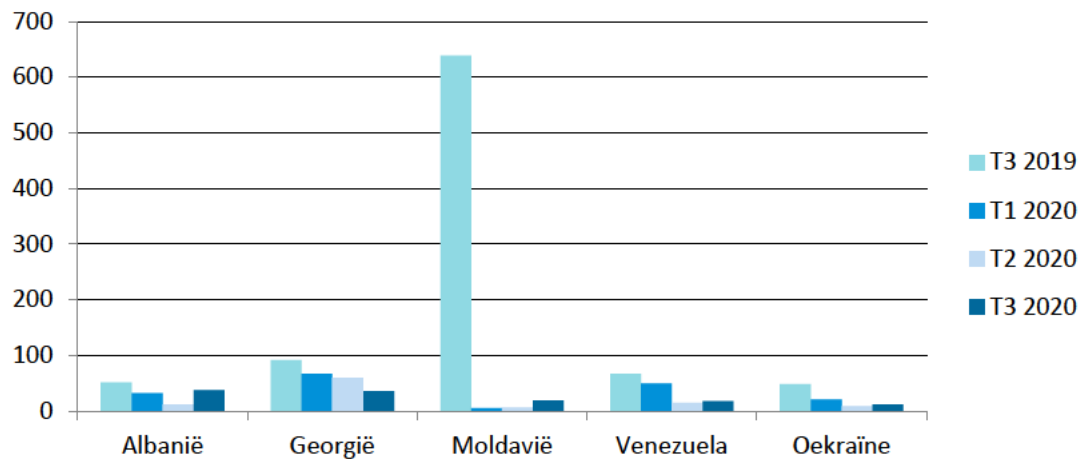
1.1.2 Asielaanvragen van personen van visumvrije landen

In het derde tertaal was geen van de nationaliteiten uit de top tien nationaliteiten afkomstig uit een visumvrij land. Het aantal eerste asielaanvragen van burgers uit visumvrije landen in het derde tertaal (190) is sterk gedaald in vergelijking met het voorgaande jaar in dezelfde periode (-1.046, -85%) en licht toegenomen in vergelijking met voorgaand tertaal (+14, +8%). De daling in vergelijking met voorgaand jaar is grotendeels toe te schrijven aan de daling van het aantal Moldaviërs (-97%).³ Het grootste aandeel asielaanvragen van asielzoekers uit visumvrije landen is afkomstig van Albaniërs (20%) en Georgiërs (19%).

² Zie de volledige lijst “veilige landen van herkomst”: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asielbeleid/vraag-en-antwoord/lijs-van-veilige-landen-van-herkomst>

³ Zie vorige Migratieradar (T2 2020) over de maatregelen die toen genomen zijn

Figuur 1.5 Ontwikkeling van het aantal asielaanvragen van de top 5 nationaliteiten uit visumvrije landen⁴

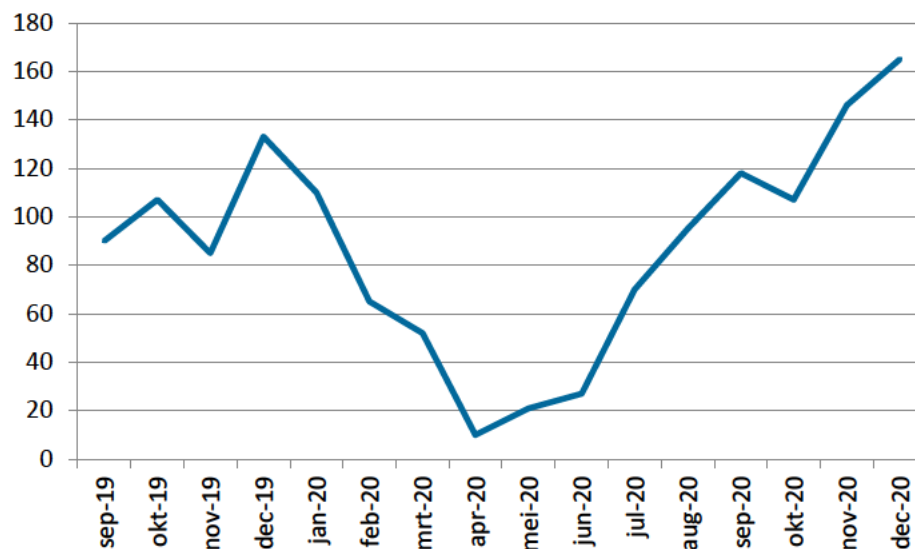

Bron: METIS Factboards, geraadpleegd op 5 januari 2021. Top 5 is gebaseerd op de top 5 in het derde tertaal

1.1.3 Asielaanvragen van alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV'ers)

Het aantal aanvragen in het derde tertaal door AMV'ers (536) is toegenomen in vergelijking met het voorgaande jaar in dezelfde periode (+31%) en nog sterker toegenomen in vergelijking met het voorgaande tertaal (+152%). Het totaal aantal eerste asielaanvragen van AMV'ers in 2020 is vergelijkbaar met het aantal in 2019. Echter, begin 2020 waren er veel minder asielaanvragen van AMV'ers met een sterke toename in het najaar. Dit wordt weergegeven in figuur 1.6. Het aandeel AMV'ers van het totaal aantal eerste asielaanvragen is gestegen van ongeveer 5% in de voorgaande tertalen naar 10% in het derde tertaal.

Figuur 1.6 Verloop van het aantal eerste asielaanvragen van AMV'ers

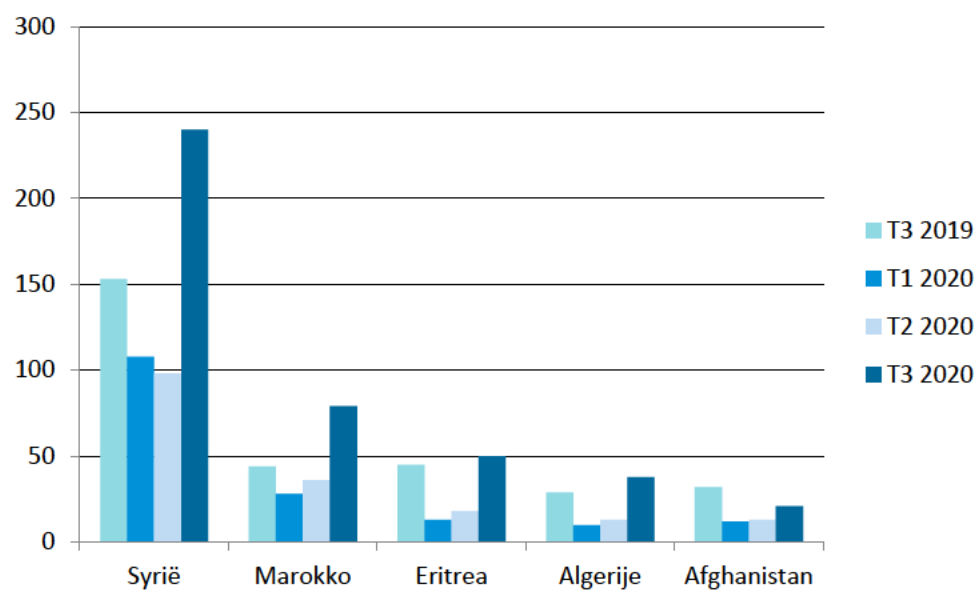

Bron: METIS Factboards, geraadpleegd op 5 januari 2021.

Bijna de helft (45%) van de AMV-aanvragen in het derde tertaal is afkomstig van *Syriërs* (240). Op de tweede en derde plek staan *Marokkanen* (15%) en *Eritreeërs* (9%) met respectievelijk 79 en 50 aanvragen in het derde tertaal.

⁴ Zie de volledige lijst van visum-vrije landen: <https://www.nederlandwereldwijd.nl/documenten/publicaties/2017/01/01/lijst-visumplichtige-en-niet-visumplichtige-nationaliteiten---kort-verblijf-nl>

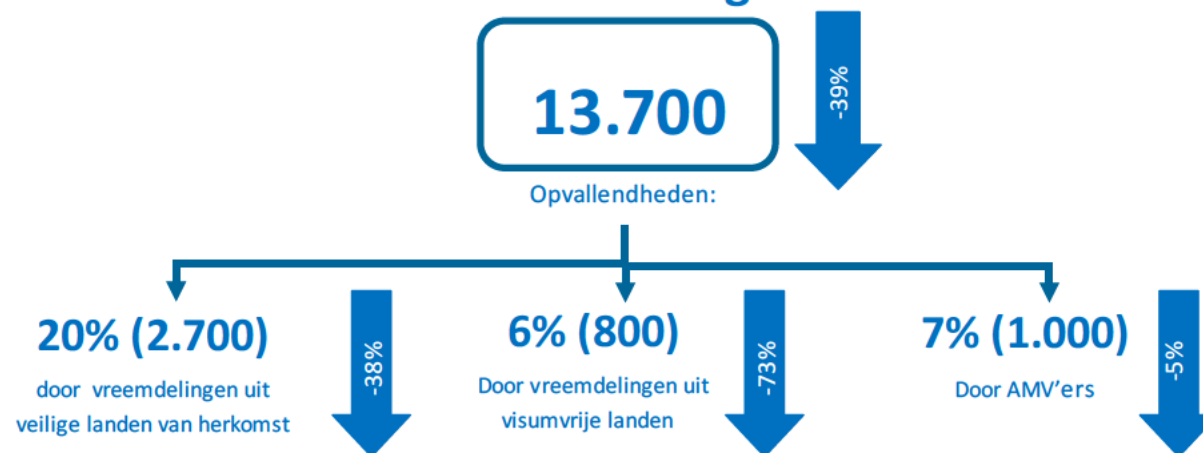
Figuur 1.7 Ontwikkeling van het aantal eerste asielaanvragen door AMV'ers, de top 5 nationaliteiten

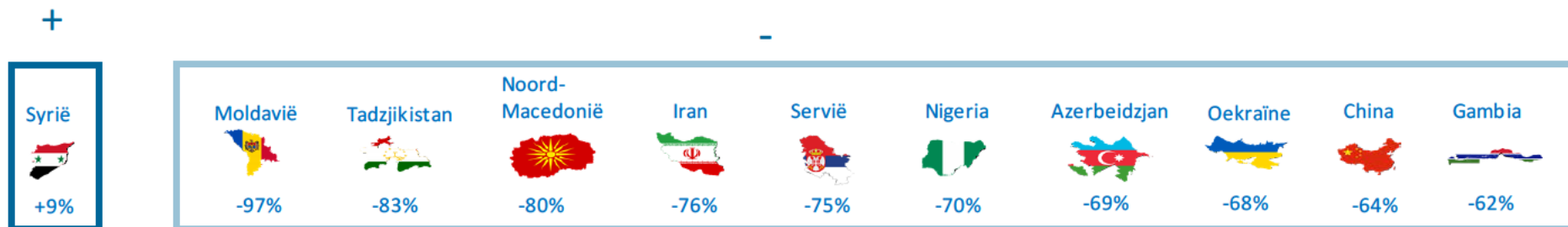
Bron: METIS Factboards, geraadpleegd op 5 januari 2021. Top 5 is gebaseerd op de top 5 in het derde tertaal

1.2 Jaaroverzicht 2020

Eerste asielaanvragen in NL

Grootste toe- en afnames ten opzichte van 2019

2 Uitgelichte herkomstlanden

In dit hoofdstuk worden enkele nationaliteiten uitgelicht om inzicht te geven in de achtergrondkenmerken van bepaalde groepen asielzoekers. Redenen om een bepaalde nationaliteit uit te lichten, hebben te maken met een verhoogde instroom, ontwikkelingen in het land van herkomst of vanwege het toegenomen belang als transitland. Vervolgens is door het Migratieradar-team, in overleg met de klankbordgroep, een selectie gemaakt van nationaliteiten. De ontwikkelingen in deze herkomstlanden staan beschreven in hoofdstuk 3.

2.1 Afghanistan

Het aantal eerste asielaanvragen van Afghanen in het derde tertaal (156) is toegenomen in vergelijking met het voorgaande tertaal (+87, +126%), maar afgenomen in vergelijking met vorig jaar in dezelfde periode (-42, -21%). Afghanen staan (net als vorig jaar in dezelfde periode) op plek 8 van de top 10 in T3 2020. Een derde (37%) van de Afghaanse asielzoekers is vrouw, twee derde (63%) is man. Ongeveer een derde van de Afghaanse asielzoekers (34%) is minderjarig, twee vijfde (40%) daarvan stelde AMV'er te zijn.

In het derde tertaal werden 173 asielaanvragen van Afghanen afgehandeld. De meerderheid van de zaken (65%) werd ingewilligd. De aanvragen die werden afgewezen, werden met name afgewezen omdat de aanvraag ongegrond werd verklaard of de betrokkene bijvoorbeeld MOB is gegaan.

2.2 Eritrea

Het aantal eerste asielaanvragen van Eritreeërs in het derde tertaal (160) is toegenomen in vergelijking met het voorgaande tertaal (+57, +55%), maar licht afgenomen in vergelijking met vorig jaar in dezelfde periode (-20, -11%). Eritrea staat op de 7^e plek in de top 10 eerste asielaanvragen in T3 2020. Een derde van de Eritrese asielzoekers (31%) is vrouw, twee derde (69%) is man. Ongeveer de helft van de Eritrese asielzoekers (47%) is minderjarig, twee derde (67%) daarvan stelde AMV'er te zijn.

In het derde tertaal werden 248 asielaanvragen van Eritreeërs afgehandeld. De meerderheid (73%) betrof een inwilliging. Van de zaken die werden afgewezen, gebeurde dit vooral omdat de betrokkene al een internationale beschermingsstatus had in de EU+/een veilig derde land of was er sprake van een Dublinclaim.

2.3 Marokko

Het aantal eerste asielaanvragen van Marokkanen in het derde tertaal (335) is toegenomen in vergelijking met het voorgaande tertaal (+136, +68%), maar vergelijkbaar met het aantal aanvragen in dezelfde periode vorig jaar (+11, +3%). Marokkanen staan op de vierde plek in de top 10 eerste asielaanvragen in T3 2020. Vrijwel alle Marokkaanse asielzoekers (96%) is man, slechts een klein deel (4%) is vrouw. De meerderheid van de aanvragers is jong (tussen de 10 en 30 jaar). Ongeveer een derde (32%) is minderjarig, vrijwel alle minderjarigen (94%) stellen AMV'er te zijn.

In het derde tertaal werden 308 asielaanvragen van Marokkanen afgedaan. De meerderheid van de aanvragen (94%) werd afgewezen. Reden van afwijzing was met name Dublin, MOB en veilig land van herkomst.

2.4 Nigeria

Het aantal eerste asielaanvragen van Nigerianen in het derde tertaal (215) is sterk afgenomen in vergelijking met vorig jaar in dezelfde periode (-316, -60%), maar toegenomen in vergelijking met het voorgaande tertaal (+34, +19%). Nigerianen staan op de 5^e plek in de top 10 eerste asielaanvragen van T3 2020. Een kwart van de Nigeriaanse asielzoekers (25%) is vrouw,

driekwart (75%) is man. De meeste asielzoekers zijn onder de 40 jaar. Ongeveer een vijfde (18%) van de asielzoekers is minderjarig, ongeveer 8% daarvan stelt AMV'er te zijn.

In het derde tertaal werden 231 asielverzoeken van Nigerianen afgedaan. Vrijwel alle aanvragen (95%) werden afgewezen. De meerderheid van de afgewezen aanvragen, werden afgewezen vanwege Dublin.

2.5 Rusland

Het aantal eerste asielaanvragen van Russen in het derde tertaal (84) is toegenomen in vergelijking met het voorgaande tertaal (+52, +163%), maar afgenomen in vergelijking met vorig jaar in dezelfde periode (-40, -32%). Russen staan op de 16^e plek voor wat betreft eerste asielaanvragen in T3 2020. Bijna een derde (29%) van de Russische asielzoekers is vrouw, 71% is man. De meeste asielzoekers zijn tussen de 30 en 39 jaar oud. Bijna een kwart van de asielzoekers (23%) is minderjarig, zij maken allen onderdeel uit van een gezin.

In het derde tertaal werden 75 asielverzoeken van Russen afgedaan. Bijna de helft (43%) werd ingewilligd, 53% werd afgewezen. De aanvragen die werden afgewezen, werden met name afgewezen vanwege Dublin.

3 Overzicht routes en ontwikkelingen

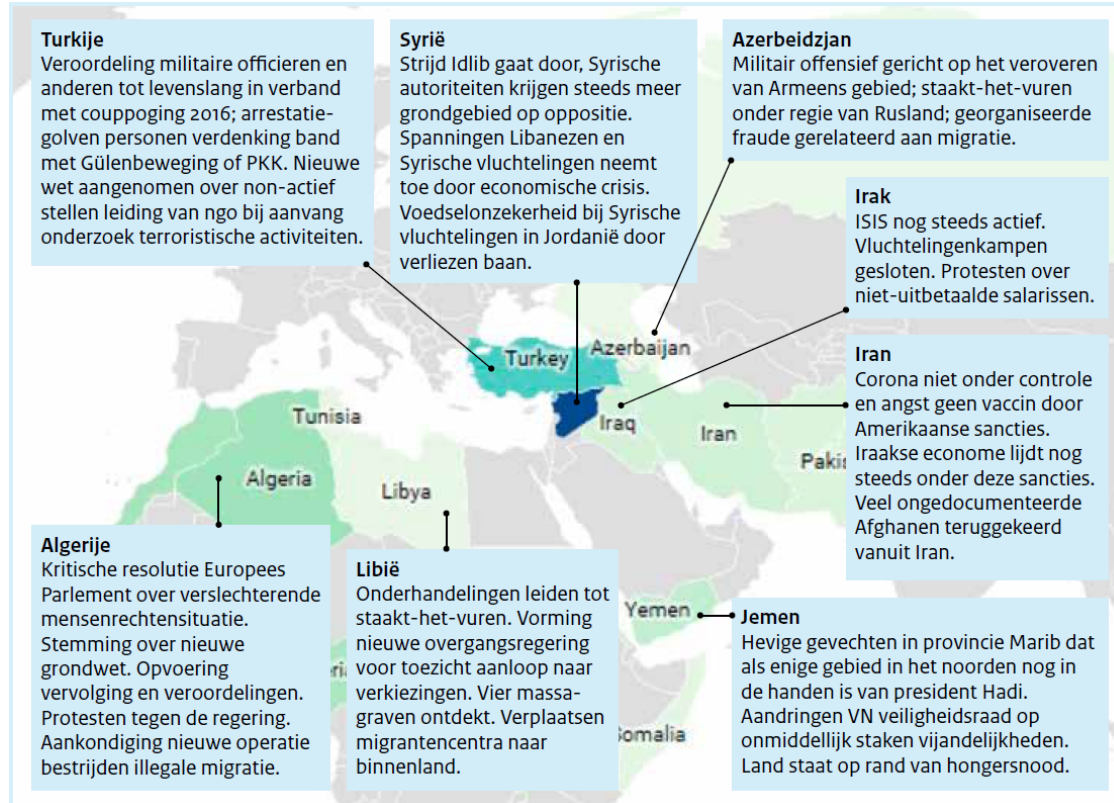
3.1 Routes naar de EU

Op vier migratieroutes van herkomstlanden naar de EU zien we vanaf september 2020 in vergelijking met de drie voorgaande maanden een stijging van het aantal irreguliere grensoverschrijdingen. Deze stijging is vooral toe te schrijven aan het opheffen van de Covid-19 maatregelen in herkomst-, transit- en bestemmingslanden. Alleen op de Centraal-Mediterrane route is een daling van het aantal irreguliere grensoverschrijdingen te zien.

3.2 Belangrijke sociaal-politieke ontwikkelingen in de regio's

In deze paragraaf worden enkele belangrijke ontwikkelingen in de herkomst- en transitlanden beschreven die van invloed zouden kunnen zijn op het aantal asiel aanvragen in Europa.

Figuur 8 Enkele belangrijke sociaal-politieke ontwikkelingen in herkomst- en transitlanden

3.2.1 Midden-Oosten

3.2.1.1 Azerbeidzjan

Nagorno Karabach kon sinds de wapenstilstand van 1994 als een 'frozen conflict' worden beschouwd.⁵ Aan deze vrij stabiele situatie kwam medio 2020 een eind toen Azerbeidzjan begon met aanvallen op enkele plaatsen in de Republiek Armenië. Tot eind juli voerden beide partijen aanvallen op elkaars grondgebied uit.⁶ Op 27 september begon Azerbeidzjan een militair offensief gericht op het veroveren van zowel (een deel van) Nagorno Karabach als het veroveren van (een deel van) het door Armenië bezette grondgebied daaromheen. Het lukte Azerbeidzjan om veel terrein te veroveren.⁷

Op 9 november 2020 bereikten Armenië en Azerbeidzjan onder regie van Rusland een staakt-het-vuren. Hierbij werd de militaire gebiedswinst van Azerbeidzjan grotendeels bestendigd, beloofde Armenië zich terug te trekken uit bepaalde regio's waar Azerbeidzjan nog niet militair aanwezig was en werd afgesproken dat Russische militairen de komende vijf jaar de grens van het resterende deel van Nagorno Karabach gaan bewaken.⁸

Het ligt niet voor de hand dat de burgerbevolking uit Nagorno Karabach vanuit Armenië doormigreert; in de Republiek Armenië kunnen zij op steun rekenen van de overheid en van de bevolking met wie zij vaak etniciteit, geloofsrichting en de taal delen. De gebeurtenissen lijken de machtspositie van de Azerbeidzjaanse president Aliyev te hebben verstevigd. Dit zou een push-factor kunnen vormen voor inwoners die genoeg hebben van het regime.

⁵ Britannica.com, *Nagorno-Karabakh*

⁶ Washington Post, *Clashes resume on Armenian-Azerbaijani border*, 16 juli 2020, | / Asia Times, *Armenia-Azerbaijan escalation shakes the Caucasus*, 23 juli 2020, / RFE/RL, *Azerbaijan Says Russia Has Provided Military Goods To Armenia Since Deadly Border Clashes*, 13 augustus 2020,

⁷ BBC, *Armenia, Azerbaijan and Russia sign Nagorno-Karabakh peace deal*, 10 november 2020

⁸ BBC, *Armenia, Azerbaijan and Russia sign Nagorno-Karabakh peace deal*, 10 november 2020

In het afgelopen jaar is steeds meer informatie beschikbaar gekomen over georganiseerde fraude gerelateerd aan migratie uit Azerbeidzjan⁹. Er zijn berichten over visumfraude¹⁰, de illegale vervaardiging en/of illegale afgifte van lidmaatschapskaarten van een politieke partij¹¹, journalistenpasjes¹², rijbewijzen¹³, diploma's¹⁴ en strafrechtelijke documenten.¹⁵

3.2.1.2 Irak

Midden oktober 2020 begonnen de Iraakse autoriteiten met het sluiten van vluchtelingenkampen. Eind november waren 12 kampen en 2 informele locaties gesloten. Door verschillende regeringsautoriteiten zijn tegenstrijdige uitspraken gedaan over de toekomst van de kampen in de regio Koerdistan, maar de verwachting is dat de kampen in de nabije toekomst open zullen blijven. Veel vertrekkende ontheemden hebben aan beschermingspartners aangegeven dat ze niet kunnen terugkeren naar de gebieden van herkomst en geen andere opties hebben voor een adequate hervestiging. Er zijn grote zorgen over het welzijn van families die de kampen verlaten, en over de risico's waarmee zij worden geconfronteerd.¹⁶

Het aantal geregistreerde Syrische vluchtelingen in Irak is min of meer gelijk gebleven met rond de 241.000 personen. Na de sluiting van grensposten gedurende enkele maanden, is de Peshkhabour Border Crossing Point (PKBCP) met tussenpozen geopend, waardoor de overname van Syrische vluchtelingen die al geregistreerd waren in de Koerdische Autonome Regio (KAR) gemakkelijker werd.¹⁷

Sinds begin december 2020 zijn er protesten in de provincie Sulaymaniya door personeel van de publieke sector, de belangrijkste werkgever in Koerdistan. De protesten betreffen voornamelijk salarissen die al maanden niet zijn uitbetaald. Op 6 december 2020 escaleerden de protesten: kantoren van de regerende partijen werden aangevallen en gedeeltelijk in brand gestoken. Er vielen ten minste 7 doden. De Corona-pandemie en de daling van de olieprijs hebben ernstige gevolgen gehad voor de Iraakse economie, die voor 90% van haar inkomsten afhankelijk is van olie.¹⁸ Ook in de rest van het land waren demonstraties.¹⁹

In december heeft ISIS de verantwoordelijkheid opgeëist voor een raketaanval op de Siniya-olieraffinaderij in de noordelijke provincie Salaheddin in Irak en voor het doden van soldaten, politieagenten, lokale ambtenaren en anderen in het naburige Anbar.²⁰ Er zijn meerdere ISIS-

⁹ Zie ook: Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Algemeen ambtsbericht Azerbeidzjan*, 30 juni 2020, par. 2.1.8

¹⁰ Meydan TV, *Running into a trap: The emigration mafia of Azerbaijan*, 23 mei 2017

¹¹ Global Voices, *Inside the party membership scandal rocking Azerbaijan's opposition*, 21 december 2019

¹² Trend, *Azerbaijani Operational Headquarters: Severe measures to be taken towards quarantine regime violators*, 6 april 2020 / Turan, *People selling fake journalist IDs detained*, 8 april 2020

¹³ ONA, *Group, preparing fake driving licences of Georgia, neutralized in Baku*, 30 oktober 2019

¹⁴ OECD, *Anti-corruption reforms in Azerbaijan. 4th round of monitoring of the Istanbul Anti-Corruption Action Plan*, 2016, blz. 86 (15.10.2020).

¹⁵ France Blue, *Un homme se présentant comme un journaliste d'Azerbaïdjan en exil cible d'une fusillade près de Toulouse*, 31 maart 2018, Open Democracy (Grigoryeva T. & Djalilov I.), *Azerbaijani mafia in the heart of Europe?* 5 april 2018

¹⁶ OCHA, *Iraq: Camp Closure CCCM-OCHA - 06 December 2020*, <https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/iraq/infographic/iraq-camp-closure-cccm-ocha-06-december-2020-en>

¹⁷ UNHCR, *Iraq factsheet, December 2020*, [https://reporting.unhcr.org/sites/default/files/UNHCR%20Iraq%20Factsheet%20December%2020202020.pdf](https://reporting.unhcr.org/sites/default/files/UNHCR%20Iraq%20Factsheet%20December%20202020.pdf)

¹⁸ CNN, *Seven dead in protests as Covid-19 hits Iraqi government worker salaries*, 9-12-2020,

<https://edition.cnn.com/2020/12/08/middleeast/iraq-protests-covid-19-intl/index.html>

¹⁹ Deutsche Welle, *Protesters and police clash as thousands mark one year of Iraq demonstrations*, 26-10-2020, <https://www.dw.com/en/protesters-and-police-clash-as-thousands-mark-one-year-of-iraq-demonstrations/a-55394980>

²⁰ AlMonitor, *Islamic State increases attacks in Iraq's Sunni areas*, 2-12-2020, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2020/12/iraq-syria-saudi-isis.html>; Middle East Monitor, *FM: Daesh intensifying activities in Iraq*, 27-11-2020, <https://www.middleeastmonitor.com/20201127-fm-daesh-intensifying-activities-in-iraq/>

strijders gedood en gevangengenomen.²¹ In de betwiste gebieden vonden ook aanvallen door ISIS plaats.²²

3.2.1.3 Iran

Het coronavirus is in Iran nog verre van onder controle. Strengere lockdownmaatregelen lijken wel te zorgen voor een afname van het aantal geregistreerde gevallen van besmetting. Iraniërs vrezen dat vanwege de Amerikaanse sancties het land geen vaccins kan aanschaffen. Volgens de autoriteiten was er wel toestemming gekregen van de VS om vaccins te mogen aanschaffen.²³

De Amerikaanse sancties zorgt er ook voor dat de Iraanse economie nog steeds lijdt. Begin oktober werden 18 Iraanse banken door de VS op een zwarte lijst gezet, wat transacties vanuit Iran met het buitenland bemoeilijkt. Iran maakt steeds meer producten zelf die eerst werden geïmporteerd. Een al dertien jaar durend, door de VN-Veiligheidsraad opgelegd, embargo op conventionele wapens werd medio oktober opgeheven.²⁴

In Iran is discussie over de vraag of na het aantreden van een nieuwe regering in de VS het nucleaire akkoord uit 2015 weer onder dezelfde voorwaarden van kracht kan zijn, zonder nieuwe onderhandelingen, zoals het was voordat de VS eenzijdig uit het akkoord stapten in 2018.²⁵ Het concept-budget voor het komende Iraanse jaar (maart 2021-maart 2022) lijkt uit te gaan van het opheffen van sancties, toename van olie-inkomsten en sterkere koers van de Iraanse munt.²⁶

Tot medio december zijn er 830.000 ongedocumenteerde Afghanen teruggekeerd vanuit Iran naar Afghanistan. Bijna 40% van hen keerde niet vrijwillig terug.²⁷ Een nieuw wetsvoorstel in Iran zet maximaal 25 jaar gevangenisstraf, hoge boetes en/of inbeslagname van bezittingen op ongedocumenteerd verblijf of ongedocumenteerde binnenkomst in Iran door migranten. Iraniërs die ongedocumenteerde migranten huisvesten, vervoeren of werk bieden kunnen ook worden bestraft.²⁸

3.2.1.4 Jemen

In september 2020 vonden gevechten plaats in de olierijke provincie Marib. De Houthis willen dit gebied onder controle krijgen, omdat dit het enige gebied in het noorden is dat nog in handen is van de internationaal erkende regering van president Hadi. Vanuit Marib is het voor de Houthis bovendien gemakkelijker om de zuidelijke provincies onder controle te krijgen, dat nu nog behoort tot het controlegebied van de Southern Transitional Council.²⁹

De VN veiligheidsraad heeft erop aangedrongen dat alleen een politieke oplossing voor het conflict in Jemen mogelijk is als alle partijen en alle groepen in de samenleving worden betrokken bij het

²¹ Basnews, *Iraqi Forces Capture "Dangerous" Member of IS in Nineveh*, 7-10-2020, <https://www.basnews.com/en/babat/639580> ; Rudaw, *Iraqi forces detain ISIS leader in Kirkuk airdrop operation: statement*, 10-10-2020, <https://www.rudaw.net/english/middleeast/iraq/10102020>

²² EPIC, *ISHM: DECEMBER 17 – DECEMBER 24, 2020*, <https://enablingpeace.org/ishm285/> ; ISHM: *SEPTEMBER 3 – SEPTEMBER 10, 2020*, <https://enablingpeace.org/ishm271/>

²³ Reuters, 26-12-2020, *Iran extends traffic curfew to lower-risk areas to sustain virus decline*, 29-12-2020, <https://www.reuters.com/article/idUSKBN2900B6> en RFE/RL, 24-12-2020, *'So Frustrated': Iranians' Fears Skyrocket That They Won't Get Access To COVID-19 Vaccines*, 29-12-2020, <https://www.rferl.org/a/iran-coronavirus-vaccine-sanctions/31016963.html>

²⁴ Al-Jazeera, 18-10-2020, *Arms embargo on Iran expires despite US opposition*, 29-12-2020, <https://www.aljazeera.com/news/2020/10/18/arms-embargo-on-iran-expires-despite-us-opposition>

²⁵ The Guardian, 21-10-2020, *Even if Biden wins US elections, time is running out to save Iran nuclear deal*, 29-12-2020, <https://www.theguardian.com/us-news/2020/oct/21/even-if-biden-wins-us-election-time-is-running-out-to-save-iran-nuclear-deal>

²⁶ Iran International, 06-12-2020, *Iran's Draft Budget Is Based On Assumption Of An End To US Sanctions*, 29-12-2020, <https://iranintl.com/en/iran-economy/irans-draft-budget-based-assumption-end-us-sanctions>

²⁷ IOM, 19-12-2020, *Return of undocumented Afghans*, 29-12-2020, https://afghanistan.iom.int/sites/default/files/Reports/iom_afghanistan-return_of_undocumented_afghans_situation_report_13-19_dec_2020.pdf

²⁸ RFE/RL, 01-12-2020, *Afghan Migrants Could Face 'Shocking' Punishments In Iran Under Draft Law*, 29-12-2020, <https://www.rferl.org/a/afghanistan-migrants-shocking-punishments-iran-draft-law/30978559.html>

²⁹ The Jamestown Foundation, *Houthi Offensive in Marib represents dual threat to Yemeni Government*, Publication: Terrorism Monitor Volume:18 Issue: 17, By: Brian M. Perkins, 25 september 2020, <https://jamestown.org/program/houthi-offensive-in-marib-represents-dual-threat-to-yemeni-government/>

politieke proces en het ten uitvoer brengen van de Riyadh Agreement. Deze in november 2019 gesloten overeenkomst tussen de internationaal erkende regering van Abd Rabu Mansour Hadi en de Southern Transitional Council heeft als doel de macht van de strijdende partijen eerlijk te verdelen en te streven naar samenwerking op politiek, economisch, militair en veiligheidsgebied. Ook heeft de VN veiligheidsraad aangedrongen op een onmiddellijk staken van alle vijandelijkheden in geheel Jemen.³⁰

Door de nog steeds voortdurende strijd spreekt de VN haar zorgen uit over de humanitaire situatie en roept op tot stabilisering van de veiligheidssituatie, omdat het land op de rand van een hongersnood staat.³¹ Tussen oktober en december 2020 hadden 13.5 miljoen mensen (45% van de bevolking) te maken met acute voedseltekorten.³²

3.2.1.5 Syrië

De strijd in de regio-Idlib gaat door. Langzaam heroveren de Syrische autoriteiten steeds meer grondgebied op de oppositie. Zij worden daarbij geholpen door Russische luchtbombardementen. Dit wordt gezien als een waarschuwing van Rusland aan Turkije.³³ Turkije ontruimt een aantal militaire posten in de regio-Idlib.³⁴

Het aantal geregistreerde Syrische vluchtelingen in Libanon blijft nagenoeg stabiel rond de 880.000 personen.³⁵ De spanningen tussen Libanezen en Syrische vluchtelingen nemen toe, mede veroorzaakt door de economische crisis in Libanon en de beschuldiging dat Syriërs banen inpikken.³⁶ De economische crisis in Libanon, de Covid-19 maatregelen en dit alles nog versterkt door de explosie in de haven van Beiroet begin augustus hebben de economische positie van de Syrische vluchtelingen verder verslechterd. Bijna 90% van hen zou nu onder de extreme armoedegrens van minder dan drie dollar per dag leven.³⁷ Zowel Syriërs als Libanezen proberen vanuit Libanon per boot Cyprus te bereiken.³⁸

Het aantal geregistreerde Syrische vluchtelingen in Jordanië blijft ook stabiel met iets meer dan 650.000 personen. Minder dan een kwart van hen woont in een kamp.³⁹ Het aantal Covid-19 gevallen in de vluchtelingenkampen neemt toe, maar ligt lager dan het gemiddelde in Jordanië als geheel. Vluchtelingen zullen worden meegenomen in het nationale vaccinatieplan in Jordanië. Daarnaast krijgt een aantal vluchtelingen met een medische achtergrond een tijdelijke vergunning

³⁰ UN Security Council, *Security Council Press Statement on Yemen*, SC/14329, 16 oktober 2020, <https://www.un.org/press/en/2020/sc14329.doc.htm>

³¹ United Nations, *Most Urgent Task in Yemen Is to Prevent Widespread Famine, Humanitarian Affairs Chief Tells Security Council, as Speakers Push for Nationwide Ceasefire*, 11 november 2020, <https://www.un.org/press/en/2020/sc14352.doc.htm>

³² Integrated Food Security Phase Classification (IPC), *Yemen: Acute Food Insecurity Situation October - December 2020 and Projection for January - June 2021*, <http://www.ipcinfo.org/ipc-country-analysis/details-map/en/c/1152947/>

³³ Voice of America, 13-12-2020, *Government Troops Target Rebels, Jihadists in Syria's Idlib*, 28-12-2020, <https://www.voanews.com/extremism-watch/government-troops-target-rebels-jihadists-syrias-idlib> en Al-Jazeera, 27-10-2020, *Russian strike on Syria's Idlib fighters a 'message' to Turkey*, 28-12-2020, <https://www.aljazeera.com/news/2020/10/27/russian-strike-in-syrias-idlib-a-message-to-ankara>

³⁴ Middle East Eye, 10-12-2020, *Turkey to abandon more military positions in Syria's Idlib to 'eliminate risks'*, 28-12-2020, <https://www.middleeasteye.net/news/turkey-syria-idlib-withdraw-more-military-positions>

³⁵ UNHCR, 30-09-2020, *Syria Regional Refugee Response*, 28-12-2020, <http://data2.unhcr.org/en/situations/syria/location/71>

³⁶ The Guardian, 27-12-2020, *Syrians refugees flee Lebanon camp after tents set on fire*, 28-12-2020, <https://www.theguardian.com/world/2020/dec/27/syrians-refugees-flee-lebanon-camp-after-tents-set-on-fire> en Al-Jazeera, 27-12-2020, *Lebanon arrests 8 as Syrian refugee camp set ablaze after fight*, 28-12-2020, <https://www.aljazeera.com/news/2020/12/27/syrian-refugee-camp-in-lebanon-set-ablaze-after-row>

³⁷ U.S. News, 03-12-2020, *Lebanese Crisis Deepens Syrian Refugee Misery*, 28-12-2020, <https://www.usnews.com/news/world/articles/2020-12-03/lebanese-crisis-deepens-syrian-refugee-misery>

³⁸ France24, 07-10-2020, *Being a refugee in Lebanon: Beirut blast makes life harder for Syrian refugees*, 28-12-2020, <https://www.france24.com/en/middle-east/20201007-being-a-refugee-in-lebanon-beirut-blast-makes-life-harder-for-syrian-refugees> en Human Rights Watch, 29-09-2020, *Cyprus: Asylum Seekers Summarily Returned*, 28-12-2020, <https://www.hrw.org/news/2020/09/29/cyprus-asylum-seekers-summarily-returned> en The Independent, 18-12-2020, *Dying for a better life: On board Lebanon's 'death caravans' to Europe*, 28-12-2020, <https://www.independent.co.uk/news/world/middle-east/lebanon-cyprus-migrants-sea-rescue-b1776170.html>

³⁹ UNHCR, 04-11-2020, *Syria Regional Refugee Response Jordan*, 28-12-2020, <https://data2.unhcr.org/en/situations/syria/location/36>

om mee te helpen met het nationale Covid-19 actieplan.⁴⁰ Als gevolg van Covid-19 maatregelen hebben veel Syrische vluchtelingen hun baan verloren. Als gevolg daarvan hebben velen minder inkomen, wat leidt tot een hogere voedselonzeekerheid.⁴¹

Jordanië heeft in de tweede helft van 2020 enige tientallen Syriërs uitgezet naar het Rukban-kamp in het niemandsland tussen Jordanië en Syrië. De reden hiervoor is niet altijd duidelijk, soms worden 'veiligheidsredenen' aangevoerd door Jordanië. Het alternatief voor inwoners van het kamp om de slechte omstandigheden te ontvluchten is naar Syrisch regeringsgebied te vertrekken.⁴²

3.2.1.6 Turkije

Op 26 november 2020 heeft een rechtbank in Turkije 337 militaire officieren en anderen tot levenslang veroordeeld in een van de grootste processen in verband met de coup poging van 2016. Luchtmachtpiloten en legeraanvoerders behoorden tot de bijna 500 beklaagden die ervan werden beschuldigd de regering van president Erdoğan omver te willen werpen. Ze zouden het complot hebben geregisseerd vanaf de luchtmachtbasis Akinci bij Ankara.⁴³

In verschillende arrestatiegolven in heel Turkije zijn de afgelopen maanden personen opgepakt die ervan verdacht worden banden met of wel de Gülenbeweging, ofwel met de PKK te hebben.⁴⁴⁴⁵ De Turkse politie heeft ook ruim zeventig mensen gearresteerd op beschuldiging van terroristische activiteiten. Alle arrestanten worden in verband gebracht met het Congres voor een Democratische Samenleving (DTK), een organisatie die streeft naar invoering van een vorm van basisdemocratie in de Koerdische regio en aan de PKK wordt gelinkt.⁴⁶ Acht rechters en drie aanklagers zijn door de Turkse Raad van Rechters en Aanklagers (CJP) op 14 oktober 2020 wegens vermeende banden met de Gülenbeweging ontslagen.⁴⁷

Het Turkse parlement heeft een wet aangenomen waarmee de Turkse minister van Binnenlandse Zaken voortaan de leiding van een ngo op non-actief kan stellen zodra justitie een onderzoek opent naar terroristische activiteiten van die organisatie. De wet vloeit volgens de regering-Erdoğan voort uit anti-terrorismeafspraken die in VN-verband zijn gemaakt, maar critici zeggen dat Turkije die afspraken misbruikt om tegenstanders te muilkorven.⁴⁸

UNHCR ondersteunt vluchtelingen met hun Covid-19 Cash assistance programme in samenwerking met de Turkse autoriteiten.⁴⁹

⁴⁰ UNHCR, 10-12-2020, UNHCR Jordan COVID-19 response, 28-12-2020,

<https://reporting.unhcr.org/sites/default/files/UNHCR%20Jordan%20COVID-19%20update%20-%2010%20December%202020.pdf>

⁴¹ SyriaDirect, 15-11-2020, COVID-19 pandemic disproportionately impacts Syrian refugees in Jordan, 28-12-2020,

<https://syriadirect.org/news/covid-19-pandemic-disproportionately-impacts-syrian-refugees-in-jordan/>

⁴² Foreign Policy, 26-10-2020, Stay and Starve, or Leave and Die, 28-12-2020, <https://foreignpolicy.com/2020/10/26/al-tanf-rukban-refugee-syria-humanitarian/>

⁴³ BBC, Turkey court jails hundreds for life for 2016 coup plot against Erdogan, 26-11-2020, <https://www.bbc.com/news/world-europe-55083955>

⁴⁴ Anadolu Agency, Turkey arrests 155 FETO terror suspects, 1-12-2020, <https://www.aa.com.tr/en/july-15-coup-bid/turkey-arrests-155-feto-terror-suspects/2061310>; Deutsche Welle, Turkey arrests dozens over alleged links to Erdogan rival, 13-10-2020, <https://www.dw.com/en/turkey-arrests-dozens-over-alleged-links-to-erdogan-rival/a-55251876>

⁴⁵ Human Rights Watch, Turkey: Lawyers Arrested in Terror Probe, 16-9-2020, <https://www.hrw.org/news/2020/09/16/turkey-lawyers-arrested-terror-probe>

⁴⁶ Volkskrant, Arrestatiegolf onder Turkse Koerden, 20-11-2020, <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/arrestatiegolf-onder-turkse-koerden~b1e8131b/>; Anadolu Agency, Arrest warrants issued for 101 suspects in Diyarbakir, 20-11-2020, <https://www.hurriyetdailynews.com/arrest-warrants-issued-for-101-suspects-in-diyarbakir-160203>

⁴⁷ ICJ, Turkey: dismissal of judges and prosecutors fundamentally unfair, 21-10-2020, <https://www.ici.org/turkey-dismissal-of-judges-and-prosecutors-fundamentally-unfair/>

⁴⁸ Human Rights Watch, Turkey: Draft Law Threatens Civil Society, 24-12-2020, <https://www.hrw.org/news/2020/12/24/turkey-draft-law-threatens-civil-society>

⁴⁹ UNHCR, Operational update Turkey, November 2020,

<https://reporting.unhcr.org/sites/default/files/UNHCR%20Turkey%20Operational%20Update%20November%202020.pdf>

3.2.2 Afrika

3.2.2.1 Algerije

Een Algerijnse rechtbank veroordeelde op 3 september 2020 twee mannen tot drie jaar gevangenisstraf en een boete, en 42 anderen tot een voorwaardelijke gevangenisstraf van een jaar na massa-arrestaties bij wat volgens de politie een 'homohuwelijk' was. De rechtbank veroordeelde de 44 van "homoseksuele relaties", "openbare onfatsoenlijkheid" en "het onderwerpen van anderen aan schade door het overtreden van Covid-19-gerelateerde quarantainemaatregelen".⁵⁰

Op 1 november 2020 stemde Algerije over een nieuwe grondwet. President Abdelmadjid Tebboune noemde dit "een stem voor het nieuwe Algerije". De nieuwe grondwet bevat enkele van de veranderingen die worden geëist door de demonstranten die sinds februari 2019 de straat op zijn gegaan (Hirak-beweging). Zo wordt de ambtstermijn van een president beperkt tot twee keer vijf jaar. De opkomst was slechts 23,7 %. De mensen zien de nieuwe grondwet niet als een manier om aan hun eisen te voldoen, zoals de vervanging van de hele oude politieke elite door nieuwe politici, de strijd tegen corruptie en de terugtrekking van het leger uit de politiek.⁵¹ Op 26 november heeft het Europees Parlement een kritische resolutie aangenomen waarin de aandacht werd gevestigd op de verslechterende mensenrechtensituatie in Algerije.⁵²

De Algerijnse rechterlijke macht heeft de afgelopen maanden de vervolging en veroordelingen van journalisten, Hirak-activisten, politieke tegenstanders en bloggers opgevoerd.⁵³ Begin oktober ontstonden weer demonstraties van de Hirak in verschillende steden, ondanks een verbod. De demonstranten riepen op tot de vrijlating van leden van de Hirak. Volgens de mensenrechtenorganisatie CNLD zitten meer dan 60 mensen achter de tralies voor daden die verband houden met de protestbeweging.⁵⁶

Volgens humanitaire organisaties in Niger heeft Algerije sinds begin september meer dan 3.400 migranten naar Niger verdreven, waaronder 430 kinderen en 240 vrouwen. Veiligheidspersoneel heeft kinderen van hun families gescheiden tijdens massa-arrestaties, migranten en asielzoekers van hun bezittingen ontdaan, en hen niet toegestaan hun verwijdering aan te vechten of hen te screenen op de vluchtelingenstatus. Tientallen asielzoekers die zijn geregistreerd bij de vluchtelingenorganisatie van de Verenigde Naties, UNHCR, zijn onder degenen die zijn gearresteerd, en een aantal is al uitgezet.⁵⁷ In oktober kondigde de Algerijnse minister van Binnenlandse Zaken een nieuwe operatie aan om 'illegale migratie' te bestrijden.⁵⁸

⁵⁰ Human Rights Watch, *Algeria: Mass Convictions for Homosexuality*, 15-10-2020 <https://www.hrw.org/news/2020/10/15/algeria-mass-convictions-homosexuality>

⁵¹ Al Jazeera, *Algerians back constitutional reforms amid low voter turnout*, 2-11-2020, <https://www.aljazeera.com/news/2020/11/2/low-voter-turnout-hits-algeria-referendum-amid-boycott-calls>

⁵² Amnesty International, *Algeria: European Parliament calls for action on human rights and expresses solidarity with demonstrators*, 27-11-2020, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2020/11/algeria-european-parliament-calls-for-action-on-human-rights-and-expresses-solidarity-with-demonstrators/>

⁵³ France24, *Algérie : une peine de prison réduite pour un militant du Hirak accusé "d'offense à l'islam"*, 25-11-2020, <https://www.france24.com/fr/afrique/20201125-alg%C3%A9rie-une-peine-de-prison-r%C3%A9duite-pour-un-militant-du-hirak-accus%C3%A9-d-offense-%C3%A0-l-islam>

⁵⁴ AI – Amnesty International (Author), ARTICLE 19 (Author), FIDH – International Federation for Human Rights (Author), IFJ – International Federation of Journalists (Author), IPI – International Press Institute (Author), RSF – Reporters Sans Frontières (Author), Adil Soz; et al. (Author): *Subject: 31 human rights groups call for urgent response to the Algerian government's intensifying crackdown on civil society and journalists amidst the COVID-19 pandemic* [MDE 28/3115/2020], 24 September 2020 <https://www.ecoi.net/en/file/local/2038051/MDE2831152020ENGLISH.pdf>

⁵⁵ AlSharq alAwsat, *Algeria Prosecutors Seek Tougher Jail Term for Prominent Activist*, 26-12-2020, <https://english.aawsat.com/home/article/2704131/algeria-prosecutors-seek-tougher-jail-term-prominent-activist>

⁵⁶ Al Jazeera, *Hundreds take to Algiers streets despite ban on protests*, 5-10-2020, <https://www.aljazeera.com/news/2020/10/5/hundreds-protest-in-algiers-despite-ban-on-gatherings>

⁵⁷ Human Rights Watch, *Algeria: Migrants, Asylum Seekers Forced Out*, 9-10-2020, <https://www.hrw.org/news/2020/10/09/algeria-migrants-asylum-seekers-forced-out>

⁵⁸ El Watan, *Le ministre de l'Intérieur annonce une intensification des contrôles et le démantèlement des réseaux d'accueil : Nouvelle opération de rapatriement des migrants subsahariens*, 3-10-2020 <https://www.elwatan.com/edition/actualite/nouvelle-operation-de-rapatriement-des-migrants-subsahariens-03-10-2020>

3.2.2.2 Ethiopië

De Ethiopische president Abiy, een etnische Oromo, heeft in december 2019 een eigen politieke partij opgericht, de *Prosperity Party*. Naar eigen zeggen omdat de coalitiepartij waarvoor hij oorspronkelijk gekozen was en waardoor hij tot leider gekozen was, het EPRDF, niet voldoende multi-etnisch was maar teveel werd gedomineerd door etnische Tigray en hun partij de TPLF, terwijl die slechts 7% van de Ethiopische bevolking uitmaken. Ook wilde Abiy een meer liberale koers gaan varen en het etnisch-federalisme binnen de Ethiopische staat verminderen. Omdat het overgrote deel van de voormalig EPRDF parlementsleden Abiy volgde, had zijn *Prosperity Party* ook meteen een meerderheid in het parlement. De TPLF besloot echter geen deel meer uit te maken van de nieuwe *Prosperity Party*.⁵⁹ De ambitieuze hervormingsplannen van Abiy riepen ook bij anderen de nodige weerstand op.

In juni 2020 kondigde Abiy aan dat de voor augustus voorziene verkiezingen zouden worden uitgesteld, wegens Covid19. Dit uitstel viel in zeer slechte aarde bij de TPLF, waarvan ondertussen steeds meer vertegenwoordigers door Abiy uit de regering waren gezet en dat fors aan politieke macht had verloren.⁶⁰ Tegen de wil van Abiy en de federale regering van Ethiopië besloot het in de deelstaat Tigray nog altijd oppermachtige TPLF in de eigen deelstaat wel verkiezingen te houden.⁶¹ De TPLF won de door de federale regering illegaal verklaarde verkiezingen. De federale regering erkende de nieuwe deelstaatregering niet en omgekeerd noemde de deelstaatregering de federale regering illegaal, want niet door verkiezingen aan de macht gekomen. Nadat TPLF-troepen een kamp van federale militaire troepen hadden aangevallen, riep de federale regering de noodtoestand uit in Tigray.⁶² Nadat duidelijk was geworden dat de TPLF niet van plan was te buigen, besloot de federale regering ook tot militair ingrijpen. Begin november brak er zo feitelijk een regionale oorlog uit in de deelstaat Tigray. Op 28 november verklaarde Abiy, na de herovering van deelstaat hoofdstad Mekelle, de overwinning. Wellicht wat voorbarig omdat delen van de TPLF troepen zich hadden teruggetrokken in afgelegen gebieden en aankondigden van daaruit een guerrilla-oorlog te gaan voeren.⁶³

Aangezien vanuit de meeste vluchtelingenkampen voor Eritrese vluchtelingen zich juist bevinden in de deelstaat Tigray zal de ernstig verslechterde humanitaire situatie daar ook gevolgen hebben voor de Eritrese vluchtelingen.⁶⁴ Eind november kondigde de UNHCR aan geen toegang meer te hebben tot de vluchtelingenkampen in Tigray en daarom geen uitspraken te kunnen doen over de humanitaire situatie van de ruim 96.000 Eritrese vluchtelingen in Tigray.⁶⁵ Ondertussen bleken zeker 43.000 mensen, waaronder veel kinderen, vanuit Tigray gevlucht te zijn naar buurland Sudan. De UNHCR preees de Sudanese regering voor de gastvrijheid en inzet die het land getoond had maar vroeg om internationale assistentie, omdat het volgens de organisatie mogelijk is dat de aantallen gaan toenemen.⁶⁶ Op 11 december meldde de UNHCR een dalende instroom van vluchtelingen vanuit Tigray naar Sudan tot minder dan 500 per dag. Wel was het totaal aantal inmiddels bijna 50.000.⁶⁷

3.2.2.3 Libië

Militaire vertegenwoordigers van generaal Khalifa Haftar en premier Fayez al-Sarraj zijn tijdens onderhandelingen in Genève op 23 oktober 2020 een staakt-het-vuren in Libië overeengekomen. Beide partijen bij het conflict kondigden aan zich terug te trekken uit de frontlinies en gewapende

⁵⁹ BBC, Ethiopia's Abiy Ahmed gets a new ruling party, 22-11-2019.

⁶⁰ Deutsche Welle, Crisis looms in Ethiopia as elections are postponed, 16-06-2020.

⁶¹ Reuters, Ethiopia's Tigray holds regional election in defiance of federal government, 8-09-2020.

⁶² Aljazeera, Ethiopia declares state of emergency in opposition-ruled Tigray, 4-11-2020.

⁶³ The Economist, Victory, defeat and confusion In Ethiopia, Abiy Ahmed has won the battle but not the war, 1-12-2020.

⁶⁴ UN News, UNHCR asks Ethiopia for urgent access to 96,000 Eritreans cut off without food, 1-12-2020.

⁶⁵ UNHCR, Tigray situation update, 27-11-2020.

⁶⁶ UN News, UN refugee agency appeals for \$147 million to support thousands of Ethiopians fleeing to Sudan, 30-11-2020.

⁶⁷ UNHCR, Ethiopian refugees report obstacles to reach safety in Sudan as numbers approach 50,000, 11-12-2020.

groepen te demobiliseren; buitenlandse strijders zijn verplicht het land voor 23 januari 2021 te verlaten.⁶⁸

Op 10 november 2020 is prominente dissident, activiste en mensenrechtenadvocate Hanan al-Barassi in Benghazi door onbekende schutters doodgeschoten. Ze was een uitgesproken criticus van Khalifa Haftar.⁶⁹ Op 16 november 2020 kwamen de 75 deelnemers van het *Libyan Political Dialogue Forum* (LPDF) -bijeenkomst in Tunis overeen om op 24 december 2021 nationale verkiezingen te houden. Daarnaast zal een nieuwe overgangsregering worden gevormd om toezicht te houden op de aanloop naar verkiezingen. De nieuwe regering zou de verslechterende openbare diensten en corruptie snel moeten aanpakken, twee kwesties die deze zomer aanleiding waren voor protesten aan beide zijden van de frontlinies.⁷⁰ Verder in november eiste een schipbreuk het leven van minstens 74 migranten voor de kust van Khums in Libië - 120 kilometer ten oosten van Tripoli. Volgens het IOM zou de boot meer dan 120 mensen vervoeren, onder wie vrouwen en kinderen.⁷¹

In de stad Tarhuna hebben de autoriteiten nog vier massagraven ontdekt nadat er medio juni 2020 al acht massagraven in en rond de stad waren gevonden. Het exacte aantal mensen in de graven is nog onduidelijk, maar sommigen van hen vertoonden tekenen van geweld. Tarhuna werd bestuurd door de Kani-militie die was gelieerd aan generaal Khalifa Haftar totdat het begin juni 2020 werd veroverd door troepen van de regering van nationale eenheid (GNA).⁷²

De Libische overheid heeft in oktober aangekondigd de migrantencentra aan de kust van Libië te sluiten en de migranten te verplaatsen naar centra in het binnenland. Hierdoor wil zij bijdragen aan het voorkomen van mensenhandel. Patrouilles in de woestijn worden ingezet om de mensenhandel verder te bestrijden.⁷³

3.2.2.4 Marokko

In november 2020 hebben de Marokkaanse autoriteiten en het Polisario Front, dat streeft naar onafhankelijkheid van de Westelijke Sahara, elkaar beschoten in de bufferzone in de Westelijke Sahara. Hiermee is een einde gekomen aan het staakt-het-vuren dat sinds 1991 tussen deze partijen gold. De Marokkaanse autoriteiten hebben aangegeven zich aan het staakt-het-vuren te willen houden. Polisario Front heeft aangegeven dat de strijd is hervat en dat er aanhoudende gevechten zijn. De onderhandelingen tussen beide partijen onder leiding van de Verenigde Naties zijn in 2019 volledig gestopt.⁷⁴

Marokko heeft in december 2020 onder invloed van de Verenigde Staten het bestaansrecht van Israël erkend en de diplomatieke banden met Israël hersteld.⁷⁵ Marokko kreeg in ruil voor de deal met Israël de toezegging van de Verenigde Staten dat zij als eerste land ter wereld de annexatie van de Westelijke Sahara door Marokko erkennen. Hierdoor wordt gevreesd dat de regio verder destabiliseert door de eenzijdige erkenning van de VS.⁷⁶

⁶⁸ European Council, *Declaration by the High Representative on behalf of the EU on the announcement of a Ceasefire Agreement in Libya*, 25-10-2020, <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2020/10/25/declaration-by-the-high-representative-on-behalf-of-the-eu-on-the-announcement-of-a-ceasefire-agreement-in-libya/>; ICG, *Fleshing Out the Libya Ceasefire Agreement*, 4-11-2020, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/north-africa/libya/b80-fleshing-out-libya-ceasefire-agreement>

⁶⁹ Human Rights Watch, *Libya: Outspoken Benghazi Lawyer Murdered*, 11-11-2020, <https://www.hrw.org/news/2020/11/11/libya-outspoken-benghazi-lawyer-murdered>

⁷⁰ AlJazeera, *UN hails Libya elections 'breakthrough' at Tunis political talks*, 11-11-2020, <https://www.aljazeera.com/news/2020/11/11/talks-over-libyas-future-reached-a-breakthrough-un>

⁷¹ Middle East Eye, *Bodies of four children wash up on Libyan coast: Red Crescent*, 16-12-2020, <https://www.middleeasteye.net/news/libya-bodies-four-children-wash-coast>

⁷² Middle East Monitor, *New mass grave found in Libya's Tarhuna*, 15-11-2020, <https://www.middleeastmonitor.com/20201115-new-mass-grave-found-in-libyas-tarhuna/>

⁷³ Infomigrants (21 oktober 2020), *Libya: Tripoli to move migrant centers to country interior*

⁷⁴ De Volkskrant, *Marokko en Polisario raken na 29 jaar wapenstilstand toch weer slaags*, d.d. 16 november 2020, gevonden op: <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/marokko-en-polisario-raken-na-29-jaar-wapenstilstand-toch-weer-slaags~be872f37/>

⁷⁵ De Volkskrant, *Ook Marokko herstelt banden met Israël onder aanvoering VS*, d.d. 22 december 2020, gevonden op: <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/ook-marokko-herstelt-banden-met-israel-onder-aanvoering-vs~b6317fd4/>

⁷⁶ idem

Een andere belangrijke ontwikkeling in Marokko is het instorten van de toeristensector: in Marokkaanse provinciesteden zijn vanwege de pandemie de inkomsten uit toerisme opgedroogd, aan de kust ligt de inktvishandel deels stil en blijven surftoeristen weg. Migranten naar de Canarische eilanden vormen nu een bron van inkomsten voor betrokkenen bij mensensmokkel.

3.2.2.5 Nigeria

Het laatste tertaal van 2020 werd vooral gekenmerkt door de 'End SARS' protesten in de diverse steden van Nigeria. SARS staat voor het Special Anti-Robbery Squad, dat een beruchte reputatie heeft. In juni 2020 publiceerde Amnesty International een rapport waarin melding werd gemaakt van tenminste 82 gevallen van foltering, mishandeling en buitengerechtelijke executies door SARS. De slachtoffers van de politie-eenheid zijn voornamelijk mannen tussen de 18 en 35 jaar uit lage inkomensgroepen en andere kwetsbare groepen.⁷⁷

De gewelddadige reacties van de veiligheidstroepen op de eerdergenoemde protesten leidden tot minstens 69 doden.⁷⁸ Minstens 12 vreedzame demonstranten werden gedood op 20 oktober bij het Lekki Toll Gate Massacre in Lagos, terwijl honderden anderen werden gearresteerd.⁷⁹ Op 22 oktober kondigde president Muhammadu Buhari de ontbinding van het SARS aan.⁸⁰ Dit werd echter onmiddellijk vervangen door een andere politie-eenheid: *Special Weapons and Tactics* (SWAT), zonder dat een beoordeling van de oorzaken van het politiegeweld had plaatsgevonden.⁸¹

Verder blijft de veiligheidssituatie, zoals ook al in eerdere migratieradars is vermeld, in met name de noordelijke deelstaten zorgwekkend. Eind november werden in Borno State meer dan 100 rijstboeren bij een vergeldingsactie vermoord door Boko Haram.⁸² Ook wordt de terroristische groepering verantwoordelijk gehouden voor meerdere ontvoeringen van jongens en meisjes van scholen.^{83 84 85}

Op economisch vlak heeft het Internationaal Monetair Fonds (IMF) aangegeven dat de Nigeriaanse economie zich in 2021 mogelijk zal herstellen.⁸⁶ Thans wordt de Nigeriaanse economie hard getroffen door de COVID-19 pandemie en de koersschommelingen van de olieprijs op de internationale markt.⁸⁷ De Wereldbank schat dat 56% van de huishoudens in Nigeria inkomensverlies heeft geleden als gevolg van COVID-19.⁸⁸

⁷⁷ Amnesty International, *Nigeria: Horrific reign of impunity by SARS makes mockery of anti-torture law*, 26 juni 2020, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2020/06/nigeria-horrific-reign-of-impunity-by-sars-makes-mockery-of-anti-torture-law/>, geraadpleegd op 4 januari 2021

⁷⁸ Al Jazeera, *Nigeria says 51 civilians, 18 security forces killed in unrest*, 23 oktober 2020, <https://www.aljazeera.com/news/2020/10/23/nigeria-says-51-civilians-18-security-forces-dead-in-unrest>, geraadpleegd op 4 januari 2021

⁷⁹ CNN, *'They pointed their guns at us and started shooting'*, 19 November 2020, <https://edition.cnn.com/2020/11/18/africa/lagos-nigeria-lekki-toll-gate-feature-intl/index.html>, geraadpleegd op 4 januari 2021

⁸⁰ Vanguard, *Full text of President Muhammadu Buhari's speech*, 22 oktober 2020, <https://www.vanguardngr.com/2020/10/full-text-of-president-muhammadu-buharis-speech/>, geraadpleegd op 4 januari 2021

⁸¹ BBC, *End Swat: Nigerians reject police unit replacing hated Sars*, 14 oktober 2020, <https://www.bbc.com/news/world-africa-54531449>, geraadpleegd op 4 januari 2021

⁸² Washington Post, *Militants massacre at least 110 civilians on Nigerian rice farms*, 30 november 2020, https://www.washingtonpost.com/world/africa/nigeria-massacre-farmers-borno/2020/11/30/f4437886-3317-11eb-9699-00d311f13d2d_story.html, geraadpleegd op 16 december 2020

⁸³ CNN, *Boko Haram claims to have kidnapped Nigerian schoolboys, in unverified audio message*, 15 december 2020, <https://edition.cnn.com/2020/12/15/africa/boko-haram-nigerian-schoolboys-intl/index.html>, geraadpleegd op 16 december 2020

⁸⁴ Premium Times, *Abducted Katsina schoolboys freed*, 17 december 2020, <https://www.premiumtimesng.com/news/headlines/431799-breaking-abducted-katsina-schoolboys-freed.html>, geraadpleegd op 21 december 2020

⁸⁵ Premium Times, *In fresh Katsina attack, bandits kidnap 80 students; all 'rescued' later*, 20 december 2020, <https://www.premiumtimesng.com/regional/nwest/432212-in-fresh-katsina-attack-bandits-kidnap-80-students-all-rescued-later.html>, geraadpleegd op 21 december 2020

⁸⁶ Leadership, *Recession: IMF Predicts Nigeria's Early Exit Next Year*, 12 december 2020, <https://leadership.ng/recession-imf-predicts-nigerias-early-exit-next-year/>, geraadpleegd 16 december 2020

⁸⁷ This Day, *Moody's: COVID-19, Oil Price Shocks to Curb Nigerian Economic Growth*, 15 december 2020, <https://www.thisdaylive.com/index.php/2020/12/15/moodys-covid-19-oil-price-shocks-to-curb-nigerian-economic-growth/>, geraadpleegd op 16 december 2020

⁸⁸ World Bank, *Socioeconomic Impacts of COVID-19 in Four African Countries*, november 2020, <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/34733>, geraadpleegd op 4 januari 2021

3.2.3 Azië – Afghanistan

Op 29 februari 2020 sloten de VS en de Taliban, buiten de Afghaanse regering om, een akkoord waarbij werd overeengekomen dat de VS gefaseerd uiterlijk binnen veertien maanden al zijn troepen uit Afghanistan zou terugtrekken en de Taliban beloofden geen activiteiten op Afghaans grondgebied toe te staan die de veiligheid van de VS zouden raken. Half november 2020 waren nog ca. 4.500 Amerikaanse troepen in Afghanistan. President Trump wilde graag alle Amerikaanse troepen uit Afghanistan terugtrekken voor kerst 2020 maar is na overleg met een aantal topadviseurs uit o.a. het leger akkoord gegaan met een halvering van de troepen begin januari 2021.⁸⁹ Begin december 2020 hebben onderhandelaars van de Afghaanse regering en de Taliban overeenstemming bereikt over de te volgen procedures bij de vredesbesprekingen.⁹⁰ Aanslagen van de Taliban tegen Afghaanse veiligheidstroepen zijn het hele jaar doorgegaan.

UNAMA rapporteerde onlangs over de periode 1 januari t/m 30 september van dit jaar 5939 burgerslachtoffers als gevolg van het conflict (2117 doden en 3822 gewonden), een afname van 30% t.o.v. van dezelfde periode in 2019 en het laagste aantal in de eerste negen maanden van een jaar sinds 2012. UNAMA gaf aan dat er met name minder burgerslachtoffers waren gevallen bij zelfmoordaanslagen door opstandelingengroepen zoals Taliban en ISKP en door een sterke afname sinds maart 2020 van luchtacties van internationale troepen.⁹¹

Volgens UNHCR en IOM zijn in 2020 rond de 800.000 ongedocumenteerde Afghanen teruggekeerd uit Iran en Pakistan (en rond de 2000 gedocumenteerde Afghanen).^{92,93}

Volgens UNOCHA zijn in de periode 20 augustus – 20 december bijna 140.000 mensen door het conflict in het land zelf ontheemd geraakt. Over de gehele periode 1 januari – 20 december 2020 waren dat er ruim 330.000. In T3 van 2020 zijn dus meer Afghanen ontheemd geraakt dan in T1 en T2 van dit jaar.⁹⁴

3.2.4 Europa – Rusland

Volgens Human Rights Watch worden mensenrechten in Rusland geschonden. Dit raakt onder andere journalisten, vreedzame demonstranten, politieke oppositie, politieke gevangenen, mensenrechtenactivisten, LHBTI-ers, bepaalde groepen gelovigen, etnische minderheden, gevangenen, gehandicapten en vele anderen.⁹⁵ Ter illustratie, op de Rainbow Europe Index van ILGA scoort Rusland in 2020 slechts 10 uit 100 punten voor de rechten van LHBTI-ers, waarbij 100 punten staat voor 'respect of human rights, full equality'.⁹⁶

⁸⁹ NYT, 16 november 2020. Trump Is Said to Be Preparing to Withdraw Troops From Afghanistan, Iraq and Somalia. <https://www.nytimes.com/2020/11/16/us/politics/trump-troop-withdrawal-afghanistan-somalia-iraq.html>; The Guardian, 17 november 2020. Trump reportedly plans to withdraw nearly half of US troops in Afghanistan. <https://www.theguardian.com/world/2020/nov/16/trump-plans-us-troops-withdrawal-afghanistan>

⁹⁰ NYT, 2 december 2020. Afghan and Taliban Negotiators Agree on Peace Talks' Procedures. <https://www.nytimes.com/2020/12/02/world/asia/afghan-and-taliban-negotiators-agree-on-peace-talks-procedures.html>; The Guardian, 3 december 2020. Afghan government and Taliban agree rules for peace talks. <https://www.theguardian.com/world/2020/dec/03/afghan-government-and-taliban-agree-rules-for-peace-talks>

⁹¹ UNAMA, 13 december 2020. Afghanistan Protection Of Civilians In Armed Conflict. Third Quarter Report: 1 January To 30 September 2020. p. 1. https://unama.unmissions.org/sites/default/files/unama_protection_of_civilians_in_armed_conflict_-_3rd_quarter_report_2020_revised_13dec_.pdf

⁹² UNHCR, 17 december 2020. Afghanistan: Voluntary Repatriation Response Snapshot (02 January – 30 November 2020). <https://reliefweb.int/report/afghanistan/unhcr-afghanistan-voluntary-repatriation-response-snapshot-02-january-30-november>

⁹³ IOM, december 2020. Return of undocumented Afghans, Weekly situation report (06-12 December 2020). https://afghanistan.iom.int/sites/default/files/Reports/iom_afghanistan-return_of_undocumented_afghans_situation_report_06-12_dec_2020.pdf

IOM, augustus 2020. Return of undocumented Afghans, Weekly situation report (23-29 August 2020). https://afghanistan.iom.int/sites/default/files/Reports/iom_afghanistan-return_of_undocumented_afghans_situation_report_23-29_aug_2020.pdf

⁹⁴ UNOCHA, 20 December 2020. Afghanistan: Conflict induced Displacements (as of 20 December 2020) Actual displacement. <https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/idps>

⁹⁵ US State Department, 2019 Country Report on Human Rights Practices, maart 2020, <https://www.state.gov/reports/2019-country-reports-on-human-rights-practices/russia/>; Human Rights Watch, Russia, <https://www.hrw.org/europe/central-asia/russia>

⁹⁶ ILGA, Rainbow Europe map 2020, <https://www.ilga-europe.org/rainboweurope/2020>

Rusland heeft als gevolg van de coronacrisis te maken met een krimpende economie waardoor ook de werkloosheid toe nam.⁹⁷

Ook op mensenrechtengebied heeft Covid-19 gevolgen gehad. In de loop van de pandemie zijn verschillende mensen aangeklaagd voor het verspreiden van informatie over Covid-19, waarvan gesteld werd dat deze vals was. Dit betreft ook zorgmedewerkers die de tekorten aan medische voorzieningen voor de bestrijding van Covid-19 aan de kaak stelden. Daarnaast zijn ook privacy-rechten geschonden.

Een referendum waarin de Russische bevolking haar mening mocht geven over een aantal grondwetswijzigingen heeft eind juni/begin juli plaatsgevonden. De wijzigingen behelzen, onder meer, dat president Poetin tot 2036 kan aanblijven, dat de Russische grondwet boven het internationaal recht wordt gesteld, dat het huwelijk in de grondwet wordt vastgelegd als een verbinding tussen man en vrouw. De grondwetswijzigingen werden aangenomen. De onafhankelijke organisatie Golos, die verkiezingen monitort, noemt het referendum oneerlijk. Golos stelt dit onder meer omdat tegenstanders van de wijzigingen geen kans hebben gekregen om hun standpunt te belichten.⁹⁸

In augustus werd oppositieleider Aleksej Navalny vergiftigd, hoogstwaarschijnlijk door de Russische veiligheidsdienst FSB.⁹⁹ Hij is vervolgens behandeld in een ziekenhuis in Duitsland. Na zijn herstel is hij op 17 januari 2021, bij zijn terugkeer naar Rusland, gearresteerd op een vliegveld in Moskou.¹⁰⁰ Veel mensen protesteerden bij het politiebureau waar Navalny wordt vastgehouden.¹⁰¹ Meerdere Europese landen en de VS hebben Navalny's arrestatie veroordeeld en zijn vrijlating geëist.

⁹⁷ The World Bank, *Russia Economic Report*, 16 december 2020, <https://www.worldbank.org/en/country/russia/publication/rer>

⁹⁸ The New York Times, *The Theatrical Method in Putin's Vote Madness*, 1 juli 2020, <https://www.nytimes.com/2020/07/01/world/europe/putin-referendum-vote-russia.html>

⁹⁹ The Guardian, *The men accused of poisoning Alexei Navalny*, 14 december 2020, <https://www.theguardian.com/world/2020/dec/14/the-men-accused-of-poisoning-alexei-navalny>

¹⁰⁰ NRC, *Kremlincriticus Navalny gearresteerd bij terugkeer in Rusland*, 17 januari 2021, <https://www.nrc.nl/nieuws/2021/01/17/vliegtuig-kremlincriticus-navalny-omgeleid-geland-op-andere-luchthaven-a4027904>

¹⁰¹ NRC, *Navalny zit in de cel, maar is terug*, 18 januari 2021, <https://www.nrc.nl/nieuws/2021/01/18/navalny-zit-in-de-cel-maar-is-terug-a4028074>

4 (Beleids-)ontwikkelingen

In dit hoofdstuk worden nationale en internationale (beleids-)ontwikkelingen beschreven die in het eerste tertaal van 2020 ingevoerd zijn en van invloed zouden kunnen zijn op de asielinstroom naar Europa dan wel Nederland.

4.1 Europese en internationale (beleids-)ontwikkelingen

Europees Pact voor Migratie en Asiel

Op 23 september heeft de Europese Commissie een nieuw pact gepresenteerd over migratie en asiel. In deze overeenkomst zijn alle verschillende elementen neergelegd die nodig worden geacht om tot een Europese benadering te komen op het gebied van migratie. Er wordt gesproken van een holistische benadering, waarbij mogelijkheden tot samenwerking met herkomst- en transitlanden, succesvolle integratie van vluchtelingen en terugkeer van personen die geen recht hebben op verblijf worden besproken.¹⁰²

Bescherming van Griekse grenzen

Aan de noordgrens met Turkije, is Griekenland in oktober begonnen met het verlengen van de muur. De muur wordt met 26 kilometer verlengd, wordt 5 meter hoog en zal in april 2021 af zijn. Om deze grens verder te bewaken en migranten af te schrikken, wordt er gebruik gemaakt van beveiligingscamera's, sirenes en patrouilles. Er worden 800 extra grensbewakers aangenomen.¹⁰³ De Hongaarse minister van Buitenlandse Zaken en Handel heeft eind oktober aangegeven dat Hongarije bereid is om te helpen bij het patrouilleren van de Griekse grenzen.¹⁰⁴

Afspraken door toename migranten Cyprus

In het najaar zijn er verscheidene boten met irreguliere migranten vanuit Libanon aangekomen op Cyprus. De Cyprische overheden hebben aangegeven dat het eiland niet meer asielzoekers aankan. De overheden lagen ook onder vuur door beschuldigingen van *pushbacks* van boten naar Libanon. Begin oktober hebben Cyprus en Libanon een overeenkomst opnieuw bevestigd, waarbij Libanese autoriteiten hebben toegezegd om migranten terug te nemen die per boot Cyprus proberen te bereiken.¹⁰⁵

Afspraken door toename migranten Canarische Eilanden

Door de enorme toename van migranten naar de Canarische Eilanden heeft de Spaanse Minister in november politie naar het vliegveld in de hoofdstad Nouakchott van Mauritanië gestuurd om vertrekkende migranten vanaf de bron tegen te gaan.¹⁰⁶ Eind november heeft een bespreking plaatsgevonden tussen de Spaanse en Marokkaanse Ministers van Binnenlandse Zaken om de samenwerking op migratiegebied te versterken. Hierbij lag de focus op de Marokkaanse migranten die van de Sahara naar de Canarische Eilanden reizen en criminele organisaties die deze oversteek mogelijk maken.¹⁰⁷

De Spaanse overheid verplaatst migranten liever niet naar het vaste land van Spanje, omdat dit een signaal zou kunnen afgeven dat de Canarische Eiland als springplank naar Europa kan dienen. De focus ligt op het uitzetten van personen die niet in aanmerking komen voor een vluchtelingenstatus in Europa. Spanje heeft bilaterale afspraken met ongeveer 6 omliggende

¹⁰² European Commission (23 september 2020), New Pact on Migration and Asylum, setting out a fairer, more European approach

¹⁰³ The Guardian (20 oktober 2020), Greece extends wall on Turkish border as refugee row deepens; Joop, BNN Vara (20 oktober 2020), Griekenland trekt kilometerslang ijzeren gordijn op aan Grens met Turkije

¹⁰⁴ About Hungary (3 november 2020), FM: Hungary is prepared to assist Greece with the protection of its borders

¹⁰⁵ AP News (6 oktober 2020), Lebanon affirms deal to take back migrants sailing to Cyprus

¹⁰⁶ Aviation Business Aviation News (13 november 2020), A Civil Guard CN235 stationed in Mauritania in response to the Canary Island migration crisis. Geraadpleegd op 10-02-21: <https://aviationbusinessnews.com/a-civil-guard-cn235-stationed-in-mauritania-in-response-to-the-canary-islands-migration-crisis-noticias/716/>

¹⁰⁷ Atalayar (20 november 2020), Morocco and Spain strengthen their cooperation on migration

landen in Afrika, maar door Covid-19 is het aantal repatriëringen sterk gedaald.¹⁰⁸ In december is Spanje wel gestart met het repatriëren van ongeveer 60-80 Marokkaanse migranten per week.¹⁰⁹

Sluiting vluchtelingenkampen Bosnië en Herzegovina

In Bosnië en Herzegovina is het grootste opvangcentrum Bira gesloten, omdat er veel overlast door migranten werd ervaren. Er is een conflict over tussen de autoriteiten omdat de omstandigheden voor alternatieve opvang slecht zijn.¹¹⁰

Asielbeleid Hongarije in strijd met EU-asielwetgeving

Op 10 december heeft het Europese Hof van Justitie geoordeeld dat het restrictieve asielbeleid van Hongarije in strijd is met Europese wetgeving. De migrantencrisis van 2015 was geen excuus om deze wetgeving niet in acht te nemen. De wetten in Hongarije maakten het praktisch onmogelijk voor mensen om asiel aan te vragen aan de Servische-Hongaarse grens. Mensen mochten alleen asielaanvragen in een van de twee transitzones, maar Hongarije had het aantal mensen dat daar binnen mocht drastisch ingeperkt. In afwachting van hun asielaanvraag, werden mensen vastgehouden in transitiekampen. Het Hof oordeelde dat dit als detentie kon worden gezien, terwijl er niet genoeg reden was om mensen in dergelijke kampen vast te houden.¹¹¹

4.2 (Beleids)ontwikkelingen in Nederland

Versoerde opvang voor asielzoekers spoor 2

Op 14 september is bekend gemaakt dat asielzoekers met een kleine kans op een asielvergunning worden ondergebracht in een aparte, versoerde opvang. Kenmerken van de versoerde opvang zijn het dagelijks melden, controle bij naar binnen- en buitengaan en geen leefgeld, maar goederen in natura. Kwetsbare groepen zullen niet in deze opvang worden opgevangen.¹¹²

Aanpassing landenbeleid

In september 2020 vond er een herbeoordeling plaats van veilige landen van herkomst. Hieruit kwam naar voren dat de situatie in India dermate achteruit is gegaan, dat het wordt opgeschort als veilig land. India wordt bij de volgende herbeoordeling verder bekeken. Togo werd al in de vorige herbeoordeling opgeschort als veilig herkomstland en werd ditmaal als veilig land van herkomst geschrapt. In de herbeoordeling van veilige landen zijn ook enkele uitzonderingsgroepen benoemd. Hun asielaanvragen worden in spoor 4 behandeld, in plaats van in spoor 2.¹¹³

Op 18 november is verslag gedaan van het landenbeleid ten aanzien van Azerbeidzjan. Uit het ambtsbericht van 2 juli 2020 kan worden opgemaakt dat er weinig is veranderd in de veiligheidssituatie ten opzichte van het ambtsbericht uit november 2013.¹¹⁴ Wel dient het landenbeleid voor bepaalde groepen te worden aangepast of geactualiseerd.¹¹⁵

Herbeoordeling Oegandese asielaanvragen

Op 4 november 2020 is bekend gemaakt dat een onderzoek van de IND heeft uitgewezen dat er mogelijk ten onrechte verblijfstitels zijn verstrekt aan Oegandese asielzoekers die vermoedelijk onder valse voorwendselen een beroep hebben gedaan op een LHBTI-motief. Naar aanleiding van dit onderzoek heeft de IND gezien welke mogelijkheden er zijn tot intrekking van een vergunning in de gescreende zaken.¹¹⁶ Hierbij is duidelijker geworden welke kenmerken van een aanvraag

¹⁰⁸ ABC News (20 november 2020)- Spain in diplomatic push over migrant flow to Canary Islands

¹⁰⁹ Bladna (3 januari 2021) – Canarische Eilanden: repatriëring van honderden Marokkaanse migranten; Yabiladi (15 januari 2021) – Morocco s RAM to deport migrants in Canary Islands

¹¹⁰ Ansamed (23 december 2020), Migrants: Bosnia, Bira camp in Bihac opens temporarily

¹¹¹ Deutsche Welle (17 december 2020), Hungary asylum policies “failed” to fulfil EU obligations

¹¹² Brief aan de Tweede Kamer (14 september 2020), kenmerk 3023881

¹¹³ Brief van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, 2020-2021, 19637, nr. 2664

¹¹⁴ Brief Tweede Kamer (18 november 2020), kenmerk 3019810

¹¹⁵ Brief Tweede Kamer (18 november 2020), kenmerk 3019810

¹¹⁶ Brief Tweede Kamer (4 november 2020), Diverse onderwerpen LHBTI in migratiebeleid

aanleiding geven tot alertheid. In de beslispraktijk van de IND worden deze inzichten meegenomen bij de beoordeling van de geloofwaardigheid van LHBTI aanvragen door Oegandese asielzoekers¹¹⁷.

Samenwerking Griekenland en Nederland

Naar aanleiding van het aanbod van Nederland om 100 kwetsbare vluchtelingen over te nemen na de brand op Moria, zijn de eerste 25 vluchtelingen uit Griekenland aangekomen op 18 december 2020. In de dagen daarna zijn er nog 24 vluchtelingen naar Nederland gekomen. Daarnaast is het tweede Grieks-Nederlandse opvanghuis voor amv's in gebruik genomen in december.¹¹⁸

¹¹⁷ idem

¹¹⁸ Brief Tweede Kamer (18 december 2020), kenmerk 3118300